

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 21.12.2005
KOM(2005) 676 lopullinen

2005/0258 (COD)

Ehdotus:

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

**sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin
työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetun
neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 sekä asetuksen (ETY) N:o 1408/71
täytäntöönpanomenettelystä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72
muuttamisesta**

(komission esittämä)

PERUSTELUT

1) EHDOTUKSEN TAUSTA

- **Ehdotuksen perusteet ja tavoitteet**

Tämän ehdotuksen tarkoituksena on saattaa asetus (ETY) N:o 1408/71 ajan tasalle, jotta se vastaa muutoksia jäsenvaltioiden sosiaaliturvalainsäädännössä.

- **Yleistä**

Ehdotuksessa on kyse säännöllisesti tehtävästä asetuksen (ETY) N:o 1408/71 tai tarkemmin sanottuna sen liitteiden päivittämisestä, jotta ne vastaisivat täsmällisesti jäsenvaltioiden oikeudellisessa tilanteessa tapahtuneita muutoksia ja jotta varmistettaisiin kansallisten sosiaaliturvajärjestelmien asianmukainen koordinaatio yhteisön tasolla.

- **Nykyiset säännökset ehdotuksen käsittelemällä alalla**

Asetus (ETY) N:o 1408/71, jota on päivitetty asetuksella (EY) N:o 118/97 ja jota on viimeksi muutettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 647/2005.

Ehdotuksella päivitetään ja muutetaan asetuksen tietyissä liitteissä olevia viittauksia, koska niiden kohteena olevaa kansallista lainsäädäntöä on muutettu.

- **Yhdenmukaisuus muiden politiikanalojen ja tavoitteiden kanssa**

Ei sovellettavissa.

2) ASIANOMAISTEN OSAPUOLTEN KUULEMINEN JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

- **Asianomaisten kuuleminen**

Kuulemismenettely, tärkeimmät kohderyhmät ja yleiskuvaus osallistujista

Jäsenvaltioita pyydettiin toimittamaan pyyntöjä muutoksiksi, joiden kautta niiden lainsäädäntöön tehdyt muutokset näkyisivät asetuksissa (ETY) N:o 1408/71 ja (ETY) N:o 574/72. Komission yksiköt arvioivat muutospyyntöjä, käsitelivät niitä jäsenvaltioiden edustajien kanssa siirtotyöläisten sosiaaliturvan hallintotoimikunnan kokouksessa ja täsmensivät tarvittaessa joitakin seikkoja asianomaisten jäsenvaltioiden edustajien kanssa.

Yhteenveto vastauksista ja siitä, miten ne on otettu huomioon

EU:n lainsäädännön mukaisina pidetyt muutospyyntöjä, joita hallintotoimikunta puolsi, hyväksyttiin ja sisällytettiin asetuksiin.

- **Asiantuntijoiden käyttö**

Tieteellinen asiantuntemus kyseisillä aloilla

Koordinointi sosiaaliturva-alalla.

Käytetty menetelmä

Keskustelut siirtotyöläisten sosiaaliturvan hallintotoimikunnan kokouksissa sekä yksittäisiä jäsenvaltioita hallintotoimikunnassa edustavien henkilöiden kanssa tarvittaessa käydyt lisäkeskustelut etenkin asianomaisen valtion kansallisten säädösten yksityiskohtiin liittyvien täsmennysten saamiseksi.

Pääasialliset järjestöt/asiantuntijat, joita on kuultu

Siirtotyöläisten sosiaaliturvan hallintotoimikunta sekä eräät hallintotoimikunnassa toimivat yksittäiset edustajat.

Tiivistelmä saaduista ja huomioon otetuista lausunnoista

Vakavien riskien ja pysyvien haitallisten seurausten mahdollisuutta ei ole mainittu.

Eräiden asetuksen (ETY) N:o 1408/71 liitteissä olevien jäsenvaltioita koskevien tietojen saattaminen ajan tasalle hyväksyttiin.

Asiantuntijaneuvojen saattaminen julkisesti saataville

Ei tehty.

• **Vaikutusten arviointi**

Jäsenvaltiot tekevät sängen usein muutoksia sosiaaliturvalainsäädäntöönsä. Seurauksena on, että sosiaaliturvajärjestelmien koordinointia koskevassa EU-lainsäädännössä olevat viittaukset kansallisiin säädöksiin vanhentuvat, mikä aiheuttaa oikeudellista epävarmuutta. Siitä puolestaan on haittaa EU:ssa liikkuville EU:n kansalaisille, jotka eivät saa täsmällisiä tietoja oikeuksistaan, ja lisäksi kansallisten sosiaaliturvalaitosten on vaikeampi soveltaa sosiaaliturvan koordinoimista koskevia EU-säännöksiä asianmukaisesti.

EU:n koordinointisäädöksissä – etenkin asetuksissa (ETY) N:o 1408/71 ja (ETY) N:o 574/72 – olevat viitteet on siksi päivitettävä, jotta ne vastaavat kansallisia säädöksiä oikein. EY:n asetuksia voidaan ajantasaistaa vain asetuksella.

Kansalaisten edun nimissä on tärkeää, että yhteisön asetukset päivitetään pian sen jälkeen, kun kansallisia säädöksiä on muutettu. Etenkin Ruotsin ja Suomen perusteellisten eläkeuudistusten ja Alankomaiden hoitovakuutusuudistuksen vuoksi asetusta (ETY) N:o 1408/71 olisi päivitettävä mahdollisimman pian – siitäkin huolimatta, että asetuksen korvaava asetusta (EY) N:o 883/2004 tuli voimaan 20. toukokuuta 2004. Uutta asetusta aletaan näet soveltaa vasta täytäntöönpanoasetuksen tultua voimaan eli todennäköisesti aikaisintaan vuonna 2007.

Nyt ehdotettava muutosasetus ei työmäärän tai kustannusten osalta juuri muuta sosiaaliturvalaitosten, hallintoviranomaisten, työntekijöiden ja työnantajien tilannetta.

Päivityksen tavoitteena onkin parantaa sosiaaliturvajärjestelmien koordinointia yhteisön tasolla, mikä puolestaan parantaa EU:ssa liikkuvien EU:n kansalaisten suojaa.

3) EHDOTUKSEN OIKEUDELLISET NÄKÖKOHDAT

- **Ehdotuksen tiivistelmä**

Tämän ehdotuksen tarkoituksena on saattaa eräät asetuksen (ETY) N:o 1408/71 liitteet ajan tasalle, jotta ne vastaavat muutoksia jäsenvaltioiden sosiaaliturvalainsäädännössä. Ehdotus helpottaa sosiaaliturvajärjestelmien koordinointia koskevan yhteisön lainsäädännön soveltamista, kun lainsäädäntö vastaa asianmukaisesti jäsenvaltioiden voimassa olevia säädöksiä.

- **Oikeusperusta**

EY:n perustamissopimuksen 42 ja 308 artikla

- **Toissijaisuusperiaate**

Toissijaisuusperiaatetta noudatetaan siltä osin kuin ehdotus ei kuulu yhteisön yksinomaiseen toimivaltaan.

Jäsenvaltiot eivät yksin voi riittävällä tavalla saavuttaa ehdotuksen tavoitteita seuraavista syistä:

Perustamissopimuksen 42 artiklassa edellytetään yhteisön toteuttavan sosiaaliturvan alalla koordinoitavia toimia. Toimia tarvitaan, jotta voidaan varmistaa, että työntekijät voivat täysin käyttää perustamissopimuksessa vahvistettua vapaata liikkumisoikeuttaan. Ilman koordinointia oikeus vapaaseen liikkuvuuteen voi jäädä toteutumatta, koska ihmiset eivät olisi kovin halukkaita muuttamaan maasta toiseen, jos se tosiasiallisesti merkitsisi yhdessä jäsenvaltiossa jo hankittujen sosiaaliturva-oikeuksien menettämistä. Yhteisön sosiaaliturvalainsäädännön tarkoituksena ei ole korvata jäsenvaltioiden järjestelmiä. On syytä tähdentää, että nyt ehdotettava muutosasetus ei ole yhdenmukaistava toimenpide eikä siinä ylitetä sitä, mitä tehokkaaseen koordinointiin tarvitaan. Ehdotuksen tavoitteena on päivittää nykyisiä koordinointisääntöjä, jotta ne vastaisivat kansallisiin säädöksiin tehtyjä muutoksia.

Vaikka ehdotus näin ollen perustuukin lähinnä jäsenvaltioiden toimiin, jäsenvaltiot eivät ole itse voineet antaa tarvittavia säännöksiä kansallisesti, koska se olisi voinut olla perusasetuksen vastaista. Siksi on syytä varmistaa, että asetuksen liitteisiin tehdään asianmukaiset muutokset, jotta asetusta voidaan soveltaa tehokkaasti asianomaisissa jäsenvaltioissa.

Sosiaaliturva-alan koordinoinnissa on kyse rajatylittävistä tilanteista, joissa mikään jäsenvaltio ei voi toimia yksinään. Yhteisön koordinointiasetuksella korvataan lukuisat voimassa olevat kahdenväliset sopimukset. Se paitsi tekee sosiaaliturva-alan toimien koordinoimisesta helpompaa jäsenvaltioille myös varmistaa sen, että kansallisten sosiaaliturvasäädösten mukaisesti vakuutettuja kohdellaan yhdenvertaisesti.

Ehdotuksen tavoitteet saavutetaan paremmin yhteisön toimilla seuraavista syistä:

Sosiaaliturvajärjestelmien koordinointi on järkevää pelkästään yhteisön tasolla toteutettuna. Tavoitteena on varmistaa, että sosiaaliturvajärjestelmien koordinointi toimii tehokkaasti kaikissa jäsenvaltioissa. Perustana ja oikeutuksena on henkilöiden oikeus liikkua vapaasti EU:ssa.

Laatuindikaattoreita asiaan ei liity, vaan asetus koskee kaikkia EU-kansalaisia, jotka syystä tai toisesta muuttavat maasta toiseen EU:ssa.

Ehdotus on luonteeltaan puhdas koordinoititoimi, joka voidaan toteuttaa vain yhteisön tasolla. Jäsenvaltiot huolehtivat jatkossakin sosiaaliturvajärjestelmiensä organisoinnista ja rahoituksesta.

Näin ollen ehdotus on toissijaisuusperiaatteen mukainen.

- **Suhteellisuusperiaate**

Ehdotuksessa noudatetaan suhteellisuusperiaatetta seuraavista syistä:

Asetukseen (ETY) N:o 1408/71 on sovellettava ehdotettavaa toimintamallia, koska asetusta voidaan muuttaa vain asetuksella. Jäsenvaltiot kuitenkin huolehtivat jatkossakin sosiaaliturvajärjestelmiensä organisoinnista ja rahoituksesta.

Ehdotus tekee sosiaaliturvajärjestelmien koordinoinnin helpommaksi jäsenvaltioille, eli siitä on hyötyä niin kansalaisille kuin jäsenvaltioiden sosiaaliturvaviranomaisillekin. Ehdotukseen sisältyvät erityiset säännökset perustuvat jäsenvaltioiden tekemiin ehdotuksiin, joten mahdolliset taloudelliset ja hallinnolliset vaikutukset pystytään minimoimaan ja pitämään oikeasuhteisina edellä mainittuun tavoitteeseen nähden. Ellei asetusta (ETY) N:o 1408/71 päivitetäisi ehdotetulla tavalla, taloudelliset ja hallinnolliset vaikutukset olisivatkin todennäköisesti suuremmat.

- **Säädöstyypin valinta**

Ehdotettu säädös: asetus.

Muut säädöslajit eivät tule kyseeseen seuraavasta syystä:

Vaihtoehtoja ei ole, sillä asetus (ETY) N:o 1408/71 on asetus, ja asetusta voidaan muuttaa vain asetuksella.

4) **VAIKUTUKSET TALOUSARVIOON**

Ehdotuksella ei ole vaikutusta yhteisön talousarvioon.

5) **LISÄTIEDOT**

- **Euroopan talousalue**

Ehdotus on Euroopan talousalueen kannalta merkityksellinen, minkä vuoksi se on ulotettava kattamaan myös Euroopan talousalue.

- **Ehdotuksen yksityiskohtaiset perustelut**

A. 2 artikla (voimaantulo)

Alankomaiden uuden hoitovakuutuslain soveltaminen alkaa 1. tammikuuta 2006, joten Alankomaita liitteissä I ja VI koskevia muutoksia on niitäkin sovellettava 1. tammikuuta 2006 lähtien.

B. Liite

I. Liitteen I muuttaminen

1. I osan muuttaminen

Liitteessä I olevassa I osassa määritellään sellaiset ”palkatut työntekijät” ja ”itsenäiset ammatinharjoittajat”, joita ei voida määrittää kansallisten säädösten perusteella.

Jakson ”X. RUOTSI” teksti olisi saatettava uuden sosiaalivakuutuslain (1999:799) mukaiseksi, ja kohtaan olisi lisättävä viittaus sosiaalivakuutusmaksulakiin itsenäisten ammatinharjoittajien määrittelemiseksi.

2. II osan muuttaminen

Liitteessä I olevassa II osassa määritellään termi ”perheenjäsen” siltä varalta, ettei kansallisen lainsäädännön perusteella voida tehdä eroa perheenjäsenten ja muiden henkilöiden välille.

Jakson ”Q. ALANKOMAAT” teksti olisi saatettava uuden hoitovakuutuslain mukaiseksi.

II. Liitteen II a muuttaminen

Liitteessä II a luetellaan maksuihin perustumattomat erityisetuudet, joita myönnetään asetuksen (ETY) N:o 1408/71 10 a artiklan mukaisesti asianomaisille henkilöille yksinomaan sen jäsenvaltion alueella, jossa he asuvat.

1. Liettuan sosiaalieläkelakia vuodelta 1994 on muutettu, ja liitteessä II a nykyisellään mainittu sosiaalieläke on jaettu useiksi erillisiksi etuuksiksi. Etuuksista uusi sosiaaliapueläke ja erityisavustus ovat sosiaaliturvan ja sosiaaliavun luonteisia elementtejä sisältäviä sekaetuuksia, jotka eivät perustu maksuihin vaan ovat valtion rahoittamia, joten niitä voidaan pitää maksuihin perustumattomina erityisetuuksina. Jaksossa ”M. LIETTUA” oleva viittaus olisi muutettava vastaamaan tätä kansalliseen lainsäädäntöön tehtyä muutosta.

2. Vaikka Slovakia poisti sosiaalieläkkeen 31. joulukuuta 2003 annetulla lailla 461/2003, etuutta maksetaan edelleen vanhan lain 100/1988 perusteella niille, jotka olivat aikaisemmin oikeutettuja saamaan sitä. Etuus ei perustu maksuihin, se takaa

vähimmäistoimeentulon niille, jotka eivät voi saada maksuperusteista vanhuuseläkettä tai työkyvyttömyyseläkettä, ja siihen sovelletaan tarveharkintaa. Näin ollen etuus täyttää maksuihin perustumattoman etuuden tunnusmerkit, joten se olisi sisällytettävä jaksoon ”V. SLOVAKIA”.

III. Liitteessä III olevan A osan muuttaminen

Liitteessä III luetellaan sellaisten kahdenvälisten sopimusten määräykset, jotka olivat voimassa ennen asetuksen soveltamista kyseisissä jäsenvaltioissa. A osassa luetellaan ne kahdenvälisten sopimusten määräykset, joita sovelletaan edelleen siitä huolimatta, että kahdenvälisten sopimusten määräykset yleisesti korvataan asetuksella (ETY) N:o 1408/71.

Liitteessä III olevassa A osassa mainittu 28.10.1952 tehdyn Italian ja Alankomaiden yleisen sopimuksen määräys koskee etuuksien siirtämistä EU:n ulkopuolisiin maihin. Maininta olisi kuitenkin poistettava riippumatta siitä, kuuluuko eläkkeen maksaminen EU:n ulkopuoliseen maahan asetuksen soveltamisalaan. Jos se kuuluu (eläke kuuluu asetuksen aineelliseen ja edunsaaja sen henkilölliseen soveltamisalaan), sovelletaan yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, ja jos taas ei, asiaa ei enää voida käsitellä liitteessä III.

IV. Liitteen IV muuttaminen

1. Liitteessä IV olevan A osan muuttaminen

Liitteessä IV olevassa A osassa luetellaan ”asetuksen 37 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut lainsäädännöt, joiden mukaan työkyvyttömyysetuuksien määrä on riippumaton vakuutuskausien kestosta”.

Slovakiassa työkyvyttömyyseläkkeen taso riippuu vakuutuskausien kestosta (B-tyypin järjestelmä), paitsi kun kyse on työkyvyttömyyseläkkeen maksamisesta henkilölle, joka tuli työkyvyttömäksi vielä ollessaan huollettava lapsi ja jonka kohdalla vakuutuskausivaatimuksen katsotaan täytyneen huolimatta siitä, ettei hän ole ollut vakuutettuna vaadittua aikaa. Etuus olisi siksi lisättävä jaksoon ”V. SLOVAKIA”.

2. Liitteessä IV olevan B osan muuttaminen

Liitteessä IV olevassa B osassa luetellaan itsenäisten ammatinharjoittajien erityisjärjestelmät, joihin sovelletaan erityisiä säännöksiä, jotka koskevat toisessa jäsenvaltiossa täytyneiden vakuutuskausien laskemista yhteen.

Liitteessä IV olevassa B osassa mainittua Espanjan lakia on muutettu, joten jaksossa ”G. ESPANJA” olevaa viittausta olisi muutettava vastaavasti.

3. Liitteessä IV olevan C osan muuttaminen

Liitteessä IV olevassa C osassa luetellaan ”asetuksen 46 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetut tapaukset, joissa etuuden laskemisesta 46 artiklan 2 kohdan

mukaisesti voidaan luopua”, koska se ei missään tapauksessa johda suurempaan tulokseen.

Jos Slovakiassa maksettava perhe-eläke perustuu edunjättäjälle tosiasiassa maksettuihin vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeeseen, saadaan sekä suhteellisesta että kansallisen lainsäädännön mukaisesta laskelmasta aina sama tulos. Perhe-eläke olisi siksi lisättävä jaksoon ”V. SLOVAKIA”. Ruotsin uudistetussa eläkejärjestelmässä ansioeläke perustuu maksuihin etuuskien asemesta, eikä se riipu vakuutuskausista. Asetukseen perustuvaa suhteellista laskelmaa ei siis voida tehdä. Ruotsin takuueläke perustuu asumiskausiin Ruotsissa, joten suhteellisesta laskelmasta saadaan aina sama tulos kuin kansalliseen lainsäädäntöön perustuvasta laskelmasta. Nykyistä mainintaa jaksossa ”X. RUOTSI” olisi siksi muutettava vastaavasti.

4. Liitteessä IV olevan D osan muuttaminen

Liitteessä IV olevassa D osassa luetellaan ne etuudet (1 ja 2 kohta) ja sopimukset (3 kohta), jotka täyttävät asetuksen 46 b artiklan 2 kohdassa vahvistetut vaatimukset, jolloin etuuskien pienentämiseen, keskeyttämiseen tai peruuttamiseen voidaan soveltaa kansallista lainsäädäntöä.

Ruotsin uuden eläkelainsäädännön vuoksi on nykyiset liitteessä IV olevan D osan 1 kohdan i alakohdassa ja 2 kohdan i alakohdassa olevat maininnat saatettava ajan tasalle. Lisäksi on 1 kohdan i alakohtaan lisättävä ansiosidonnaiset sairaus- ja aktivointikorvaukset.

Kun otetaan huomioon, että vanha pohjoismainen sopimus on korvattu uudella ja että Suomen ja Luxemburgin sosiaaliturvasopimus tuli voimaan 1. helmikuuta 2002, 3 kohtaa on muutettava vastaavasti.

V. Liitteen VI muuttaminen

Liitteessä VI esitetään erityismääräykset tiettyjen jäsenvaltioiden lainsäädännön soveltamiseksi.

Jaksoa ”E. VIRO” olisi muutettava ja siihen olisi lisättävä säännöt vanhempainetuuden laskemiseksi siirtotyöläisille, jotka eivät ole työskennelleet Virossa koko kansallisessa lainsäädännössä vaadittua viitevuotta.

Jaksoa ”Q. ALANKOMAAT” olisi muutettava: uusi terveydenhoitoalan uudistus tulee voimaan 1. tammikuuta 2006.

1 kohdan a alakohdassa määritetään ne ryhmät, joilla on oikeus terveydenhoitoon Alankomaiden lainsäädännön mukaisesti.

1 kohdan b alakohdassa täsmennetään, missä laitoksissa näiden henkilöiden on oltava vakuutettuina. 1 kohdan c alakohdassa sallitaan maksujen periminen vakuutetuilta ja heidän perheenjäseniltään. 1 kohdan d alakohta koskee seuraamuksia siitä, että vakuutusta varten tehtävä rekisteröityminen viivästyy.

1 kohdan e alakohdassa luetellaan ne luontoisetuudet, joihin toisessa jäsenvaltiossa

vakuutetulla on oikeus oleskellessaan tai asuessaan Alankomaissa. 1 kohdan f alakohdassa luetellaan ne Alankomaiden etuudet ja eläkkeet, joiden saajia voidaan pitää asetuksessa tarkoitettuina eläkkeensaajina, jolloin he voivat hyödyntää asetuksen (ETY) N:o 1408/71 sairauksia koskevan luvun säännöksiä.

1 kohdan g alakohdassa täsmennetään, että korvaushakemuksettomalta kaudelta maksettavaa palautusta on asetusta sovellettaessa pidettävä sairauden perusteella myönnettävänä rahaetuutena. Alankomaat siis maksaa etuutta toisessa jäsenvaltiossa asuville vakuutetuille.

Jaksoa ”W. SUOMI” olisi muutettava Suomen työeläkelainsäädännön uudistamisen vuoksi. Kun eläkeoikeutta koskevien vaatimusten täyttämiseksi on otettava huomioon muissa jäsenvaltioissa täyttyneet vakuutuskaudet, huomioon otettavan kauden tulojen laskentaperusteena käytetään ainoastaan viitekautena Suomessa saatuja tuloja jakamalla tulot Suomessa täyttyneiden vakuutuskuukausien lukumäärällä.

Jaksoa ”X. RUOTSI” olisi muutettava niin, että siinä otetaan huomioon Ruotsin sosiaaliturvalainsäädännön mukaista vakuutusturvaa koskeva uusi lainsäädäntö sekä Ruotsin eläkelainsäädännön uudistaminen.

Uudella sosiaalivakuutuslailla (1999:799) korvattiin 1. päivästä tammikuuta 2001 yleisen sosiaaliturvalain 4 luvussa olevat vanhempainetuuksia koskevat säännökset. Jakson ”X. RUOTSI” 1 kohdan a alakohdassa vahvistetaan menettely, jolla määritetään vanhempainetuuden laskemista varten vanhemman tulot, jos hän on viitejaksona työskennellyt Ruotsissa ja jossain muussa jäsenvaltiossa. 1 kohdan b alakohdassa vahvistetaan tulojen määrittäminen siinä tapauksessa, ettei vanhempi ole viitejaksona työskennellyt Ruotsissa lainkaan.

Jakson ”X. RUOTSI” 2 kohta koskee tiettyjä Ruotsin eläkkeisiin liittyviä siirtymäsäännöksiä. Ruotsin lainsäädännön mukaan takuueläkeoikeuden syntyminen edellyttää vähintään kolmen vuoden asumista Ruotsissa. Jotta saisi oikeuden täyteen takuueläkkeeseen, on asuttava Ruotsissa 40 vuotta. Täyteen takuueläkkeeseen ovat kuitenkin oikeutettuja kaikki vuonna 1937 tai sitä ennen syntyneet, jotka ovat asuneet Ruotsissa ainakin 10 vuotta. Tämä koskee myös niitä, jotka eivät ole milloinkaan tehneet työtä. Muutoksessa säädetään, ettei näiden vuonna 1937 tai aiemmin syntyneiden takuueläkkeisiin sovelleta kertymisperiaatetta.

3 kohdassa on kyse Ruotsin sairaus- ja aktivointikorvauksesta. Oikeus näihin etuuksiin perustuu viitekauden tuloihin. Muutoksessa a) täsmennetään tulojen laskentatapa ja muutoksessa b) viitekauden määrittäminen, kun asianomainen on työskennellyt toisessa jäsenvaltiossa.

4 kohdassa selkeytetään sääntöjä, joiden mukaan lasketaan perhe-eläke siinä tapauksessa, ettei vaatimuksia voida täyttää viitekautena Ruotsin lainsäädännön mukaisesti. 4 kohdan a alakohdassa vahvistetaan, miten otetaan huomioon ne eläkeoikeudet, jotka edunjättäjälle on ansiosidonnaisen perhe-eläkkeen viitekautena kertynyt muissa jäsenvaltioissa kuin Ruotsissa, ja b alakohdassa, miten nämä oikeudet otetaan huomioon leskeneläkeoikeuden kannalta, jos henkilö on jäänyt leskeksi 1. tammikuuta 2003 tai myöhemmin.

Ehdotus:

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 sekä asetuksen (ETY) N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 muuttamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 42 ja 308 artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,¹

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,²

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä³

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Tiettyjen jäsenvaltioiden lainsäädäntöön tehtyjen muutosten ottamiseksi huomioon on tiettyjä asetuksen (ETY) N:o 1408/71 liitteitä muutettava.
- (2) Sen vuoksi asetukset (ETY) N:o 1408/71 olisi muutettava vastaavasti.
- (3) Jotta 1 päivästä tammikuuta 2006 sovellettava Alankomaiden hoitovakuutusjärjestelmän perinpohjainen uudistus näkyisi asianmukaisesti yhteisön koordinoituisäännöksissä heti voimaantulopäivästään, mikä takaisi sairausetuksien koordinointiin liittyvän oikeusvarmuuden, on tarpeen säätää, että asetuksen (ETY) N:o 1408/71 liitteisiin I ja VI tehtäviä muutoksia, jotka liittyvät Alankomaiden hoitovakuutusjärjestelmän uudistukseen, sovelletaan takautuvasti 1 päivästä tammikuuta 2006.
- (4) Perustamissopimuksessa ei ole muita määräyksiä valtuuksista itsenäisten ammatinharjoittajien sosiaaliturvaa koskevien asianmukaisten toimenpiteiden toteuttamiseksi kuin 308 artikla,

---

¹ EYVL C [...], [...], s. [...].

² EYVL C [...], [...], s. [...].

³ EYVL C [...], [...], s. [...].

OVAT ANTANEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetuksen (ETY) N:o 1408/71 liitteet I, II a, III, IV ja VI tämän asetuksen liitteen mukaisesti.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Alankomaita koskevia liitteen 2 kohtaa ja 6 kohdan b alakohtaa sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2006.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä [date].

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

LIITE

Muutetaan asetuksen (ETY) N:o 1408/71 liitteet seuraavasti:

1. Korvataan liitteessä I olevassa I osassa jakso ”X. RUOTSI” seuraavasti:

”X. RUOTSI

”Ansiotyötä tekeviä henkilöitä, jotka maksavat omat maksunsa näistä ansioista sosiaalivakuutusmaksulain (2000:980) 3 luvun mukaisesti, pidetään itsenäisinä ammatinharjoittajina.”

2. Korvataan liitteessä I olevassa II osassa jakso ”Q. ALANKOMAAT” seuraavasti:

”Q. ALANKOMAAT

Asetuksen III osaston 1 ja 4 luvussa tarkoitettuja etuuksia koskevaa oikeutta määritettäessä tarkoitetaan ilmaisulla ”perheenjäsen” puolisoa, rekisteröityä kumppania tai alle 18-vuotiasta lasta.”

3. Muutetaan liite II a seuraavasti:

- a) Korvataan jakso ”M. LIETTUA” seuraavasti:

”M. LIETTUA

- a) Sosiaaliavustuseläke (vuonna 2005 annettu laki valtion sosiaalietuuksista, 5 §).
  - b) Erityisavustus (vuonna 2005 annettu laki valtion sosiaalietuuksista, 15 §).
  - c) Erityinen liikuntarajoitteisten vammaisten kuljetuskorvaus (vuonna 2000 annettu laki kuljetuskorvauksista, 7 §).”
- b) Jaksossa ”V. SLOVAKIA” muutetaan nykyinen teksti a kohdaksi ja lisätään uusi kohta seuraavasti:

”b) Ennen 1 päivää tammikuuta 2004 myönnetty sosiaalieläke.”

4. Muutetaan liitteessä III oleva A osa seuraavasti:

Poistetaan 187 kohta.

5. Muutetaan liite IV seuraavasti:

- a) Korvataan A osassa olevassa jaksossa ”V. SLOVAKIA” ilmaisu ”Ei mitään” seuraavasti:

”Työkyvyttömyyseläke henkilölle, joka on vammautunut ollessaan vielä huollettava lapsi ja jonka kohdalla vakuutuskausivaatimuksen katsotaan kaikissa tapauksissa täyttyneen (sosiaalivakuutuksesta annettu laki nro 461/2003 muutoksineen, 70 §:n 2 momentti, 72 §:n 3 momentti sekä 73 §:n 3 ja 4 momentti).”

- b) Korvataan B osassa jakso ”G. ESPANJA” seuraavasti:
”G. ESPANJA
Sellaisten merenkulun alalla työskentelevien itsenäisten ammatinharjoittajien eläkeiän alentamisjärjestelmä, jotka harjoittavat 30 päivänä joulukuuta 2004 annetussa kuninkaallisessa asetuksessa nro 2930/2004 tarkoitettua toimintaa.”
- c) Muutetaan C osa seuraavasti:
- i) Korvataan jaksossa ”V. SLOVAKIA” ilmaisu ”Ei mitään” seuraavasti:
”Perhe-eläke (lesken- ja orvoneläke), jonka määrä perustuu edunjättäjälle aiemmin maksettuihin vanhuus-, varhais- tai työkyvyttömyyseläkkeeseen.”
- ii) Korvataan jakso ”X. RUOTSI” seuraavasti:
”X. RUOTSI
”Ansiosidonnaiset vanhuuseläkkeet (laki 1998:674) ja vanhuuseläkkeenä maksettavat takuueläkkeet (laki 1998:702).”
- d) Muutetaan D osa seuraavasti:
- i) Korvataan 1 kohdan i alakohta seuraavasti:
”i) Ruotsin takuueläke ja takuulisä, joilla on korvattu ennen 1 päivää tammikuuta 1993 sovelletun kansaneläkelainsäädännön mukainen Ruotsin täysi kansaneläke, kyseisestä ajankohdasta sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien siirtymäsäännösten mukaisesti myönnettävä täysi kansaneläke sekä Ruotsin ansiosidonnainen sairauskorvaus ja aktivointikorvaus.”
- ii) Korvataan 2 kohdan i alakohta seuraavasti:
”i) Takuukorvauksena maksettava sairauskorvaus ja aktivointikorvaus (laki 1962:381 muutettuna lailla 2001:489), vakuutuskausien perusteella laskettu perhe-eläke (lait 2000:461 ja 2000:462) sekä takuueläkkeenä maksettava vanhuuseläke, joka on laskettu aiemmin huomioon otettujen kausien perusteella (laki 1998:702).”
- iii) Korvataan 3 kohdan a alakohta seuraavasti:
”a) sosiaaliturvasta 18 päivänä elokuuta 2003 tehty pohjoismainen sopimus”
ja lisätään uusi alakohta seuraavasti:
”c) sosiaaliturvasta 10 päivänä marraskuuta 2000 tehty Suomen tasavallan ja Luxemburgin suurherttuakunnan sopimus.”
6. Muutetaan liite VI seuraavasti:
- a) Korvataan jaksossa ”E. VIRO” ilmaisu ”Ei mitään” seuraavasti:
”Vanhempainetuutta laskettaessa katsotaan muissa jäsenvaltioissa kuin Virossa täyttyneiden työskentelykausien perustuvan määrään, joka vastaa niiden kanssa

yhteen laskettavien, Virossa työskenneltyjen jaksojen aikana maksettua keskimääräistä sosiaaliveroa. Jos henkilö on viitevuotena työskennellyt pelkästään muissa jäsenvaltioissa, etuuden laskentaperusteena käytetään sitä keskimääräistä sosiaaliveroa, joka on maksettu Virossa viitevuoden ja äitiysloman välisenä aikana.”

b) Korvataan jakson ”Q. ALANKOMAAT” 1 kohta seuraavasti:

”1. Hoitovakuutus

- a) Kun kyse on oikeudesta luontoisuuksiin Alankomaiden lainsäädännön mukaan, tarkoitetaan pantaessa tämän asetuksen III osaston 1 ja 2 luvun säännöksiä täytäntöön luontoisuuksiin oikeutetuilla henkilöillä
  - i) henkilöitä, joilla on *Zorgverzekeringswet*-lain (hoitovakuutuslain) 2 §:n mukaisesti velvollisuus ottaa vakuutus hoitovakuutuslaitoksesta

ja
  - ii) sikäli kuin nämä eivät kuulu i alakohdan piiriin, henkilöitä, jotka asuvat toisessa jäsenvaltiossa ja joilla on asetuksen mukaisesti oikeus terveydenhoitoon asuinvaltiossaan Alankomaiden vastatessa kustannuksista.
- b) Edellä a alakohdan i alakohdassa tarkoitettujen henkilöiden on *Zorgverzekeringswet*-lain (hoitovakuutuslain) säännösten mukaisesti otettava vakuutus hoitovakuutuslaitoksesta, ja a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettujen henkilöiden on rekisteröidyttävä *College voor zorgverzekeringen*-vakuutusvirastossa.
- c) Edellä a alakohdassa tarkoitettuihin henkilöihin ja heidän perheenjäseniinsä sovelletaan *Zorgverzekeringswet*-lain (hoitovakuutuslain) ja *Algemene wet bijzondere ziektekosten* -lain (erityissairaanhoidokuluja koskevan yleisen lain) säännöksiä, jotka koskevat velvollisuutta suorittaa maksuja. Perheenjäsenten kohdalla maksut peritään siltä, johon oikeus terveydenhoitoon perustuu.
- d) *Zorgverzekeringswet*-lain (hoitovakuutuslain) säännöksiä, jotka koskevat viivästynyttä vakuutuksen ottamista, sovelletaan soveltuvin osin, kun kyse on a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettujen henkilöiden viivästyneestä rekisteröitymisestä *College voor zorgverzekeringen* -vakuutusvirastossa.
- e) Jos Alankomaissa asuvalla tai siellä tilapäisesti oleskelevalla henkilöllä on toisen jäsenvaltion lainsäädäntöön perustuva oikeus luontoisuuksiin, hänellä on oikeus vastaaviin luontoisuuksiin kuin Alankomaissa vakuutetuilla on asuin- tai oleskelupaikan laitoksen tarjoaman turvan mukaisesti, ottaen huomioon

Zorgverzekeringswet-lain (hoitovakuutuslain) 11 §:n 1–3 momentti ja 19 §:n 1 momentti, samoin kuin oikeus *Algemene wet bijzondere ziektekosten* -lain (erityissairaanhoidokuluja koskevan yleisen lain) mukaisiin luontoisuuksiin.

- f) Asetuksen 27–34 artiklaa sovellettaessa pidetään seuraavia eläkkeitä Alankomaiden lainsäädännön mukaisesti maksettavina eläkkeinä:
- eläkkeet, jotka on myönnetty virkamiesten ja heidän jälkeenjääneidensä eläkkeistä 6 päivänä tammikuuta 1966 annetun lain mukaisesti (*Algemene burgerlijke pensioenwet*) (Alankomaiden virkamieseläkelaki)
  - eläkkeet, jotka on myönnetty sotilashenkilöiden ja heidän jälkeenjääneidensä eläkkeistä 6 päivänä lokakuuta 1966 annetun lain mukaan (*Algemene militaire pensioenwet*) (sotilaseläkelaki)
  - työkyvyttömyysetuudet, jotka on myönnetty sotilashenkilöiden työkyvyttömyysetuuksista 7 päivänä kesäkuuta 1972 annetun lain mukaan (*Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening militairen*) (laki sotilashenkilöiden työttömyysetuuksista)
  - eläkkeet, jotka on myönnetty *NV Nederlandse spoorwegen* (Alankomaiden rautatieyhtiö) -yhtiön työntekijöiden ja heidän jälkeenjääneidensä eläkkeistä 15 päivänä helmikuuta 1967 annetun lain mukaan (*Spoorwegpensioenwet*) (rautatie-eläkelaki)
  - eläkkeet, jotka on myönnetty työskentelyedellytyksistä Alankomaiden rautatieyhtiössä annetun asetuksen mukaan (*Reglement Dienstvoorwaarden Nederlandse Spoorwegen*)
  - etuudet, jotka annetaan eläkkeelle siirtyneelle ennen 65 vuoden eläkeiän saavuttamista sellaisen eläkejärjestelmän mukaan, jossa tarkoituksena on antaa vanhuusavustusta entisille työntekijöille, tai varhaiseläkkeet, jotka annetaan 55 vuotta täyttäneille jäsenvaltion laatimien säännösten mukaisesti tai yhteisellä varhaiseläkkeistä tehdyllä sopimuksella ja joissa etuuden taso on vähintään 70 prosenttia viimeisestä palkasta.
- g) Sovellettaessa tämän asetuksen III osaston 1 ja 4 lukua on korvaushakemuksettomalta kaudelta maksettavaa palautusta, joka myönnetään Alankomaiden järjestelmän mukaan terveydenhoitopalvelujen vähäisen käytön perusteella, pidettävä sairauden perusteella myönnettävänä rahaetuutena.”

c) Poistetaan jaksossa ”W. SUOMI” 1 ja 2 kohta ja lisätään kohta seuraavasti:

”1. Sovellettaessa 46 artiklan 2 kohdan a alakohtaa Suomen ansiosidonnaisia eläkkeitä koskevan lainsäädännön mukaisen laskennallisen kauden ansioiden laskemiseksi, on siinä tapauksessa, että henkilö on työskennellyt osan Suomen lainsäädännön mukaista viitekautta toisessa jäsenvaltiossa ja hänelle on täyttynyt siihen perustuvia eläkevakuutuskausia, katsottava laskennallisen kauden ansioiden vastaavan sitä summaa, jonka henkilö on ansainnut viitekauden aikana Suomessa ja joka jaetaan Suomessa viitekautena täyttyneiden vakuutuskausien lukumäärällä.”

Jakson 3, 4 ja 5 kohdasta tulee 2, 3 ja 4 kohta.

d) Muutetaan jakso ”X. RUOTSI” seuraavasti:

i) Korvataan 1 kohta seuraavasti:

”1. Määritettäessä lapsen vanhemman tuloja 240 vuorokauden ajalta ennen lapsen syntymää yleisen sosiaaliturvalain (*Lag om allmän försäkring*, (1962:381) 4 luvun 6 §:n mukaisesti sovelletaan seuraavia:

- a) jos vanhempi on osana kyseistä jaksoa saanut tuloja Ruotsista ja osana jostain toisesta jäsenvaltiosta, vanhemman toisesta jäsenvaltiosta saamien vuositulojen katsotaan olevan vastaavat kuin hänen vuositulonsa Ruotsista
- b) jos vanhempi ei kyseisenä jaksena saanut tuloja Ruotsista mutta kylläkin jostain toisesta jäsenvaltiosta, tulojen katsotaan ylittävän taatun vähimmäistason (*lågstanivå*), kunhan vanhemman taloudellinen toiminta kyseisessä toisessa jäsenvaltiossa on ollut sellaista, että Ruotsissa siitä saadut ansiot olisivat ylittäneet taatun vähimmäistason.”

ii) Korvataan 2 kohta seuraavasti:

”2. Asetuksen säännöksiä vakuutuskausien yhteenlaskemisesta ei sovelleta Ruotsin lainsäädännön siirtymäsäännöksiin, jotka koskevat sellaisten vuonna 1937 tai aikaisemmin syntyneiden oikeutta takuueläkkeeseen, jotka ovat asuneet Ruotsissa tietyn ajan ennen eläkehakemuksen jättämistä (laki 2000:798).”

iii) Korvataan 3 kohta seuraavasti:

”3. Laskettaessa teoreettisia tuloja yleisen sosiaaliturvalain (*Lag 1962:381 om allmän försäkring*) 8 luvun mukaisia ansiosidonnaisia sairaus- ja aktivointikorvauksia varten sovelletaan seuraavia:

- a) kun vakuutettu on viitekautena kuulunut työntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana myös yhden tai useamman toisen jäsenvaltion lainsäädännön piiriin, kyseisissä

jäsenvaltioissa saatujen tulojen katsotaan vastaavan vakuutetun Ruotsissa viitekautena saamia keskimääräisiä bruttotuloja siten, että Ruotsissa saadut tulot jaetaan niiden ansaintakuukausien lukumäärällä

- b) kun lasketaan asetuksen 40 mukaisesti sellaisten henkilöiden etuuksia, jotka eivät ole vakuutettuja Ruotsissa, viitekausi määritetään edellä mainitun lain 8 luvun 2 ja 8 §:n mukaisesti ikään kuin kyseinen henkilö olisi vakuutettu Ruotsissa. Ellei asianomaisella henkilöllä ole kyseiseltä kaudelta ansiosidonnaisesta vanhuuseläkkeestä annetun lain (1998:674) mukaisia eläkettä kerryttäviä tuloja, viitekauden voidaan katsoa alkavan aikaisimmasta ajankohdasta, jolloin vakuutetulla oli työtuloja Ruotsissa.”

iv) Korvataan 4 kohta seuraavasti:

- ”4. a) Laskettaessa teoreettisia eläketuloja ansiosidonnaista perhe-eläkettä varten (laki 2000:461) otetaan siinä tapauksessa, ettei Ruotsin lainsäädännön mukainen vaatimus eläkeoikeudesta vähintään kolmelta viidestä vakuutetun kuolemaa edeltävältä vuodelta (viiteaika) täyty, huomioon myös muissa jäsenvaltioissa täyttyneet vakuutuskaudet ikään kuin ne olisivat täyttyneet Ruotsissa. Muissa jäsenvaltioissa täyttyneiden vakuutuskausien katsotaan perustuvan Ruotsin keskimääräiseen eläkekarttumaan. Jos asianomaiselle on karttunut eläkettä Ruotsista vain yhden vuoden ajalta, kaikkien toisessa jäsenvaltiossa täyttyneiden vakuutuskausien katsotaan olevan määrältään samoja.
- b) Laskettaessa teoreettisia eläkepisteitä 1 päivän tammikuuta 2003 jälkeen sattuneeseen kuolemantapaukseen liittyvää leskeneläkettä varten on siinä tapauksessa, ettei Ruotsin lainsäädännön mukainen vaatimus eläkepisteistä vähintään kahdelta neljästä vakuutetun kuolemaa edeltävältä vuodelta (viiteaika) täyty mutta viitekautena on täyttynyt vakuutuskausia toisessa jäsenvaltiossa, pidettävä kyseisten vuosien perustana Ruotsissa vietettyä vuotta vastaavaa eläkepistemäärää.”